ANUL XXV.—No. 45.—Vineri 16 Februarie 1907.—

5 bani în România.—10 bani în străinătate

ABONAMENTE
ROMANIA: STRĂINĂTATE
L. 4.65 3 luni 10 lei
„ 9.15 6 luni 20 „
„ 18. Un an 40 „
Abonaţii primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR" colorat

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMA STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

ANUNCIURI
Pag. III Linia corp 7 Bani 40
Pag IV „ 20
Inserţii şi reclame 1,25 linia

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
— 11, Strada Brezoianu 11, Bucureşti —

Înfiinţarea societăţei «Propăşirea» a patronilor de încălţăminte din Capitală. — (Vezi explicaţia)

Calendar pe anul 1907

Ortodox

Joi, 15 Februarie.-Apost. Onisim

Catolic

Joi, 28 Februarie. — Leandru şi Romanus

Soarele răsare 6.57; apune 5.59

Bucureşti. 15 Februarie.

Greutăţile negocierilor cu Austro-Ungaria

Arătând aci vederile pe cari le-a exprimat economistul şi inalt funcţionar austro-ungar d. de Matlekovitz cu privire la tratativele pentru reînouirea convenţiei comerciale dintre Austro-Ungaria şi ţara noastră, am făgăduit să luăm notă şi despre reflexiunile la cari exprimarea acelor vederi va da naştere din partea oamenilor competenţi de la noi.

O primă întâmpinare găsim în numărul din urmă al „Revistei economice şi financiare", care consideră expunerile d-lui de Matlekovitz ca fiind făcute cu scopul şi cu tendinţa susţinerii cu ori-ce preţ a intereselor speciale ungureşti, şi aceasta nu numai contra României, dar chiar şi contra Austriei.

Pentru d. de Matlekovitz este de ajuns, de pildă, să constate că Ungaria produce *grâu*, pentru ca imediat să tragă concluzia că cererile Românilor în ce priveşte acest articol de export nu vor putea fi admise, şi că şi Austria va trebui constrânsă să nu acorde nici o înlesnire grânelor de altă provenienţă decât cea unguréscă!

In schimb, Ungaria ar fi dispusă a consimţi la înlesniri în ce priveşte... hrişca, păstăioasele, rapiţa, fructele proaspete, ceapa, pasările, carnea, etc.—Acest lucru nu este serios, zice „Revista economică şi financiară" ; nici o concesie pentru grâu, orz, porumb, lemne, ovăz şi uşurinţe pentru hrişcă, fasole, ceapă ?... Dar noi avem grâu de exportat, avem porumb, avem orz şi ovăz, — n'avem ceapă, n'avem fasole, de cât în prea puţină cantitate, şi facilităţi pentru cele d'întâi cerem, nu pentru ceea ce *nu* avem de exportat.

In ce priveşte vitele, d. de Matlekovitz susţine, după cum se ştie, că chiar dacă delegaţii austro-ungari ar fi dispuşi să ne acorde care-cari facilităţi tarifare, nu s'ar putea face nimic, din cauza unei intervenţiuni a Germaniei, care având în vedere interesele sale economice şi convenţionale ce are cu Rusia, cu Austro-Ungaria, nu ar putea să admită facilităţi acordate exportului de vite din România.

E aceasta un adevăr, saŭ un simplu pretext?—se întreabă „Revista economică şi financiară". Are Germania interes ca vitele noastre să nu pătrundă nici în Ungaria, nici în Germania ?... Iată o chestiune foarte gravă, care de şi nu ni se prezintă sub formă oficială, va da mult de gândit economiştilor noştri.

Germania este o ţară industrială care produce enorm şi unde s'aŭ îngrămădit imense capitaluri. Desvoltarea ei industrială însă nu 'a împiedicat ca şi sub raportul agricol să-şi ia toate măsurile pentru ca produsele sale agricole să fie foarte mult protejate. Şi Germania la încheierea convenţiunii —care astă-zi este în vigoare— cu România, şi-a menajat multe avantagii pentru industria sa, fără a ne acoada înlesniri, la rândul ei, în ceea-ce priveşte agricultura. Acum trebue oare ca puternicul imperiu să ne mai apară şi atunci când voim să stăm de vorbă cu alte State, şi să ne apară nu ca să ne susţină interesele noastre, ci dimpotrivă, ca să se opună ?...

Chestiunea merită să fie cercetată mai de aproape.

DIN UNGARIA

(Coresp. particulară a ziarului «Universul»)

Budapesta, 13 Februarie.

Situaţia politică

In cercurile politice se vorbeşte că guvernul are intenţiunea să accelereze lucrările preliminare pentru proiectul de lege al reformei electorale. Aceste lucrări sunt în Ungaria cu mult mai dificile de cât în Austria, unde introducerea votului universal s'a făcut relativ foarte repede.

In ministerul de interne se lucrează de mai multe săptămâni pentru formarea datelor statistice asupra alegătorilor din toate comunele şi pentru repartisarea lor în cercuri electorale. Aceste lucrări nu vor fi terminate de cât la sfârşitul anului.

După aceea guvernul va face o anchetă asupra reformei electorale astfel că această lege va veni în desbaterea Camerei deputaţilor numai în primă-vara viitoare. Probabil că desbaterile asupra reformei electorale, vor dura până în toamna anului 1908.

Sinucidere

Eri noapte s'a sinucis într'o cafenea de aici medicul dentist Rudolf Goldstein. Nefericitul disolvă într'un pahar de cognac mai multe pastile de sublimat corosiv, şi după aceea bău această soluţiune. Goldstein a fost transportat îndată la spital. Starea sa este foarte gravă. Medicii aŭ puţină speranţă de salvare.

Grava condamnare a doui studenţi

La Curtea cu juraţi din Cluj s'a pertractat în timp de patru zile. cu uşile închise, un proces intentat noului ziar „Ellöre", care chiar în primul sĕu număr a acuzat pe profesorul de religiune Eszteger, precum şi întreg corpul profesoral al licceului de acolo, că ar săvârşi fapte imorale.

In cursul instrucţiunei studentul în drept Adolf Storter şi studentul în medicină Ermin Bartos s'a dovedit a fi autorii articolului, în care se cuprinde acea acusă.

Amândoui studenţi aŭ fost condamnaţi la câte un an închisoare şi la 4000 coroane amendă, eventual la alte patru sute zile închisoare, precum şi la cheltuelile de judecată în valoare de zece mii de coroane, cari în caz de neplată, se vor lua din cauţiunea ziarului „Ellöre".

Vizita membrilor Camerei de comerţ din Londra

Ziarele locale publică următoarea ştire din Londra : Aceĭ membri ai Camerei de comerţ de aici, cari aŭ luat parte la escursiunea în Ungaria, aŭ ţinut o conferinţă în care s'a hotărît ca să invite la o vizita la Londra Camera de comerţ din Budapesta, ca revanşă pentru ospitalitatea de care aŭ fost împărtăşiţi membrii Camerei engleze.

In urma acestei hotărâri Camera maghiară din Budapesta a fost rugată să fixeze data în care voeşte să facă contra-vizita.

O afacere militară

In oraşul Arad se pregăteşte iarăşi o afacere militară. Consiliul comunal al acestuĭ oraş a decis ca să înlăture de pe frontispiciul cazărmei de honvezi, care este proprietatea comunei, inscripţia de pe ea „Cazarma general Fejervary" şi să o înlocuiască cu inscripţia „Cazarma Francisc Rakoczy". Zilele trecute colonelul regimentului de honvezi-husari a primit din partea comandamentului diviziei de la Arad ordinul confidenţial ca să nu permită schimbarea acestei inscripţiuni şi, în caz de nevoe, să o împedice cu forţa armelor. **Crişan.**

Voci dintre meseriaşi

Cu ocasia anchetei ce am întreprins în chestia meseriaşilor, am primit mai multe scrisori în aceeaşi chestie de pe la diferiţi meseriaşi din ţară.

Vom resuma mai jos parte din scrisorile primite.

D. Stoian, din Constanţa, ne scrie : De şi sunt mai mulţi anĭ de la înfiinţarea legei meseriilor, totuşi, până acum nu s'aŭ obţinut resultatele aşteptate. Aceasta din causă că Statul n'a supravegheat aplicarea legei mai de aproape, ci a lăsat-o în mâinile unor persoane cari aŭ condus lucrurile după plac.

Faptul că în aceleaşi corporaţii intră mai multe feluri de meserii prezintă multe neajunsuri, fiind că conducătorii meseriaşilor nu pot să cunoască nevoile fie-cărei meserii. Ar fi mai nimerit ca fie-care meserie să formeze o tovărăşie a parte şi să caute a'şi ocroti interesele organizându-se pe baza unor statute aplicabile sub supravegherea Statului.

Casele de ajutor existente sunt insuficiente. Ar fi mai nimerit ca să fie înlocuite cu o casă centrală cu filiale în toată ţara, iar cotizaţiile să fie obligatorie şi perceptibile de Stat.

D. Christache Panaitescu, mecanic din Constanţa şi fost preşedinte de corporaţie, între altele spune : Avantagiile legei meseriilor aŭ fost mari acolo unde legea s'a aplicat cu pricepere şi desinteresare de către conducătorii corporaţiilor. Prestigiul meseriaşilor, pe cale morală şi materială s'a ridicat simţitor.

In corporaţiile bine conduse şi casele de ajutor aŭ dat roade. Aŭ fost ajutaţi mulţi bolnavi cu medicĭ şi medicamente. De la înfiinţările acelor case înmormântările cu talerul aŭ devenit mai rare.

Mare rĕu aŭ pricinuit meseriaşilor aceĭ cari i-aŭ înstreinat de corporaţii şi i-aŭ îndemnat să nu-şi plătească cotizaţiile. Aceasta e cauza pentru care mulţi meseriaşi sunt în restanţă şi datoresc corporaţiilor de cari aparţin 30—40 leĭ pentru 3—4 anĭ. Cotizaţiile nu sunt grele mai cu seamă că $^3/_4$ din totalul corporaţiilor plătesc câte 50 bani pe lună, saŭ 6 leĭ pe an.

După părerea mea sindicatele pe breasle nu se pot forma de cât în oraşele mari şi chiar în acele centre sunt meseriĭ representate numaĭ prin 3—4 meseriaşi cum sunt de pildă argintarii, pictorii, etc. Ce se va face cu aceştia în cas dacă s'ar admite ideia desfiinţărei corporaţiilor actuale şi înlocuirea lor prin tovărăşii pe meseriĭ ?

Comisiile de arbitri sunt de asemenea bune instituţii cu condiţie însă ca persoanele cari le compun să fie competinte a judeca şi a face dreptate.

D. Vasile Ciobanu, meseriaş din Brăila, ne scrie : Legea meseriilor a fost rĕu aplicată mai cu seamă în provincie. **Mes.**

O CUGETARE PE ZI

Femeia cochetă nu trebue să cunoască decât arta de a întoarce minţile bărbaţilor şi să fie sigură că se va oglindi perfect în pungile lor.

Fioroasa crimă

din Tg.-Neamţ

(Prin poştă de la coresp. nostru particular)

Piatra-N., 13 Februarie.

După cum v'am depeşat, una din cele mai fioroase crime s'a săvârşit Luni, 12 cor., ziua namiaza mare şi în mijlocul oraşelului Neamţ, acolo unde circulaţia e destul de mare. Iată amănuntele culese în această privinţă :

De multă vreme locueşte în Tg.-Neamţ d-na şi d. Aba Herşcovici, în vârstă de 45 — 50 anĭ. Ei aŭ o fată care actualmente este căsătorită şi îşi are domiciliul tot în Neamţ. D. Herscovici pe lângă că are o mică prăvălie de mărunţişuri, se mai ocupa cu pădurĭ şi tot timpul era pe drumurĭ pe când nevastă-sa se îndeletnicea cu gospodăria şi cu magazinul pe care îl conducea singură.

In definitiv numiţii sunt oameni avuţi, cu vază printre coreligionarii lor, unde sunt bine cunoscuţi.

Crima

In ziua de Luni 12 cor., d. Aba Herşcovici plecă în comuna Pipirig şi ca de obiceiŭ soţia rămase singură în casă. La ora 4 p. m., unul saŭ mai mulţi necunoscuţi intrară probabil prin magazin sub un pretext oarecare, chemară femeea în casă, se năpustiră asupra ei, îi puseră imediat nişte cârpe în gură ca să nu ţipe, apoi cu o funie o strinseră de gât până când rămase aproape fără simţire. O dusera în urmă în altă cameră aruncând-o subt un pat şi aŭ acoperit-o cu perine şi o plapomă. După aceasta sălbatică isprava criminalii, răscolirĕ în toate camerile fiind toate argintăriile, bijuterii şi banii ce se găseaŭ iar apoi foarte liniştiţi aŭ plecat fără să de-a cea de bănuit saŭ să fie observaţi de cine va.

Crima după toate probabilităţile pare să fi avut loc la orele 4 p. La orele 5 o spălătoreasă ven şi care nu-l fu surprinderea când observă camerile într'o dezordine completă, aproape devastate, şi groaza când văzu cadavrul nenorocitei femeĭ sugrumată.

Speriată, alergă la poliţie, care este situată în apropiere povestind cazul.

Imediat oraşelul întreg a fost în picioare. Un adevărat pelerinagiu a fost la locul unde s'a comis această îngrozitoare crimă. Agenţii poliţieneşti cu greŭ putură să menţină ordinea. Emoţia a fost indescriptibilă mai ales în populaţia israelită unde victima a fost bine cunoscută şi cu atât mai mult cu cât crima s'a făptuit în plină zi şi în centrul oraşului. Poliţia a început îndată să facă minuţioase cercetări pentru descoperirea autorilor. Nici un indiciŭ însă nu există pentru a putea fi pe urma criminalilor.

Ancheta

Imediat apoi se telefonă parchetului local despre acest caz.

Astă-zi dimineaţă aŭ plecat la faţa locului d. procurer A. Cugler şi d. Ioan Adam, judecător de instrucţie, pentru a orândui o minuţioasă anchetă şi a face lumină în această întunecoasă afacere.

Mâine se va face autopsia cadavrului în presenţa representanţilor parchetului.

Impresia ce a produs această crimă e mare. Un mister de nepătruns învăluie această afacere. Fel de fel de versiuni circulă în jurul acestui omor şi fără îndoială autorităţile vor avea mult de muncit pentru a putea face lumină completă şi a descoperi adevĕrul. Vă voiŭ trimite noui amănunte. **Iulian**

COMUNICAT

în privinţa serviciului maritim

Ministerul lucrărilor publice a făcut să apară un comunicat cu privire la cele publicate de unele ziare despre serviciul maritim român, comunicat pe care îl rezumăm aci :

1) Relativ la cârma vaporului „Principesa Maria", din rapoartele direcţiei serv. maritim, reese că din cauza unui defect produs prin uzură, maşina cârmei se imobiliza une-orĭ, mai ales când se manevra bruse ; dar încă din Septembrie trecut ea a fost reparată la Smirna şi s'a comandat altă maşină în Italia. Nu însă acest defect al maşineĭ cârmeĭ ar fi putut primejdui în ceva navigaţia vasului, care mai are şi cârma de mână. De alt-fel, se ştie că un vapor cu 2 maşinĭ şi 2 helice poate face să gireze vasul *chiar pe loc şi fără cârmă*, cu atât mai uşor prin urmare să-l facă să guverneze în drum.

Aşa dar nici într'un chip nu se poate atribui eşuarea vaporului la Tenedos defectului maşineĭ cârmeĭ.

2) Afirmaţiunile că vaporul „România" pute în toate părţile, că trozneşte în toate părţile şi-l curg şuruburile în toate părţile sunt nefundate şi neserioase. In ceea ce priveşte lipsa şi slăbirea cător-va niturĭ de la suporturile axelor helicelor, precum şi scărţâitul vasului, se poate afirma că orĭ-ce vas, şi în special un vas de mare iuţeală cum este „România", sub acţiunea helicelor şi maşinelor sale puternice (7.300 caĭ indicaţi), în timpul mersului, mai cu seamă pe valurĭ, nici nu poate să nu trepiteze şi să nu scârţâie, chiar dacă construcţia luĭ ar fi mai rigidă ; cazurile acestea sunt normale şi nu pot alarma publicul călător.

In urma inspecţiunei şi cercetărilor minuţioase ce s'aŭ făcut de către însuşi d. ministru al lucrărilor publice, în seara de 7 Februarie curent, cu ocasia sosireĭ vaporului „România" chiar la intrarea sa în port, s'a stabilit că vasul nu are nici un miros din cauza construcţieĭ, saŭ din necurăţirea vasului.

S'aŭ dovedit ca neexacte afirmările că sunt neregulĭ la serviciul de restaurant, că listele de mâncare n'ar fi conforme cu cele stabilite de direcţiune şi calitatea de dorit.

4) In privinţa întârzierei de 6 ore la plecarea din Alexandria, spre a se aştepta sosirea din Cairo a unor persoane amice cu comandantul vaporului, s'a constatat că întârzierea a fost provocată numaĭ de necesităţile stricte ale serviciului şi nu din complesenţă.

Intârzierea plecărei vaporului „Regele Carol" de la Smirna, în ziua de 18 Decembre trecut, a fost provocată de o furtună care a întrerupt cu desăvârşire comunicaţia între uscat şi vapor, făcând imposibil, în seara de 17 Decembre, accesul bărcilor cu care trebuiaŭ să sosească călătorii.

Nedescărcarea mărfurilor la Constantinopol, de către vaporul „România", în trecerea sa spre Alexandria, se datoreşte faptului că, la sosirea sa la Constantinopol, a primit ordinul ca să se îndrepteze spre Tenedos, spre a veni în ajutorul vaporului „Principesa Maria". Faţă de această împrejurare, cu totul excepţională, la Constantinopol s'aŭ debarcat numaĭ călătorii, iar vaporul a plecat imediat spre Tenedos şi apoĭ spre Alexandria, rĕmânând ca operaţiunea să se facă după întoarcerea de la Alexandria.

In sfârşit, este cu totul neadevĕrată afirmaţiunea că firma Müller a încărcat din Rotterdam cargobootul „Iaşi" cu mărfurĭ generale pentru Constantinopol cu un navlu care n'a fost suficient să plătească măcar taxele de port la Constantinopol.

Inființarea societăți «Propășirea» a patronilor de încălțăminte din Capitală

— Vezi ilustraţia —

Duminecă trecută, după cum am anunţat, patronii de încălţăminte din Capitală aŭ pus bazele uneĭ societăţi, sub numele de „Propăşirea", având de scop ocrotirea intereselor lor profesionale.

Ilustraţia noastră de astă-zi, reprodusă după o fotografie luată la faţa locului de ateliérul „Julieta", representă un grup compus din ceĭ cari aŭ luat parte la inaugurarea acelei societăţi, în frunte cu d. I. Kalinderu, administratorul domeniilor Coroneĭ.

DOUĂ JUBILEE

Implinindu-se 25 de anĭ de când d-niĭ profesorĭ D. Emmanuel şi Sp. Haret, ceĭ dintâi doctorĭ în matematicĭ aĭ noştri, aŭ fost numiţi profesorĭ la şcoala naţională de podurĭ şi şosele, la şcoala de aplicaţie de artilerie şi geniu şi la Universitatea din Bucureşti, şi de oare-ce numele d-lor sunt legate de dezvoltarea noastră ştiinţifică pe calea matematicilor pure cât şi aplicate la ingineria civilă şi militară şi la arta militară, s'a hotărît ca această dată să fie sărbătorită de către foştiĭ lor elevĭ, absolvenţi aĭ şcoaleĭ de podurĭ şi şosele, aĭ Universităţeĭ şi aĭ şcoalelor speciale militare.

In acest scop se aduce la cunoştinţă următoarele :

1. Taxa de înscriere pentru banchet, în care se cuprinde şi plachetele oferite sărbătoriţilor, precum şi câte o copie pentru fie-care participant, este de 30 leĭ. Taxa de înscriere numaĭ pentru plachetă este de 10 leĭ.

2. Aderările se vor trimite d-luĭ inginer N. Georgescu, str. Ştirbeĭ-Vodă 182, Bucureşti, căruia i se poate cere explicaţiuni. Inscrierile se primesc până la 10 Martie.

3. Inştiinţările ulterioare despre data precisă a banchetului (în apropiere de 1 Aprilie), locul, precum şi alte comunicărĭ referitoare la sărbătorire, se vor face la timp.

Veţi adnce un serviciŭ însemnat acesteĭ sărbătoriri, care are o importanţă culturală netăgăduită, comunicând acest apel colegilor dv. de altădată, cărora dintr'o scăpare din vedere, uşor de înţeles, poate nu li s'a trimis această inştiinţare.

Primiţi, vă rugăm, domnule, asigurarea consideraţiunei noastre.

Comitetul de organizare se compune din d-niĭ : G. Popescu, inginer-şef, diriginte la serv. hidraulic ; C. Tănăsescu, colonel, comandantul reg. 1 geniŭ ; V. Cristescu, inginer-şef, şef de biroŭ tecnic la C. F. R. ; G. Ţiţeica, profesor la Universitate ; G. Hălăceanu, inginer la direcţiunea serv. de podurĭ şi şosele ; secretar : N. Georgescu, inginer la serviciul hidraulic.

Greva universitară

Am anunţat că, în consfătuirea ce aŭ avut-o Marţi seară acasă la d. C. Dumitrescu-Iaşi, rectorul Universităţeĭ, membriĭ Senatuluĭ universitar aŭ decis să suspende cursurile Universităţeĭ, dacă nu se va retrage proiectul de reorganisare a învăţământuluĭ superior.

Eri dim. d-niĭ miniştri Take Ionescu şi Disescu s'aŭ dus la d. rector Dumitrescu-Iaşi şi l'aŭ rugat ca Senatul Universitar să nu întreprindă nimic până la ora 5 d. a., când va primi răspunsul guvernuluĭ.

* * *

Ieri, s'a ţinut un con de miniştri sub preşedinţia d-luĭ G. Gr. Cantacuzino. Până în momentul când punem sub presă, n'a transpirat nimic din cele hotărîte în consiliŭ.

De la consiliŭ, d. prim-ministru s'a dus la Palat, la amiazĭ.

Şedinţa Camereĭ s'a deschis foarte târziŭ, la orele 3 şi un sfert. A continuat discuţia generală a proiectuluĭ de reorganizare a învăţământuluĭ superior, vorbind d-niĭ I. Brătianu şi ministru C. Disescu.

Inainte de deschiderea şedinţeĭ, miniştriĭ s'aŭ adunat în cabinetul primuluĭ ministru, îndată după întoarcerea de la Palat a d-luĭ Cantacuzino, la orele 2 jumătate.

* * *

D. rector C. Dumitrescu-Iaşi neprimind nici un răspuns până la ora 5 d. a. din partea guvernuluĭ, a trimes la tipar decisia Senatuluĭ universitar, spre a o afişa la Universitate.

In acelaşi timp, s'aŭ trimis adrese tuturor profesorilor spre a li se aduce la cunoştinţă suspendarea cursurilor.

D. profesor Maiorescu, care avea curs la orele 5, a găsit adresa în cancelarie şi a adus lucrul la cunoştinţa studenţilor.

Manifestul studenţilor

Ieri, pe la 5 şi un sfert, s'a afişat la Universitate următorul aviz :

„Scopurile Universităţeĭ fiind culturale, autonomia eĭ se impune ca o garanţie pentru îndeplinirea lor. Ceĭ îndrept a se ocupa cu organizarea Universităţeĭ sunt profesorii universitarĭ, având şi pregătirea şi înţelegerea chemăreĭ lor.

„Proectul actualuluĭ domn ministru de instrucţie publică n'a fost adus la cunoştinţa Onor. Senatuluĭ Universitar şi prin aceasta s'a făcut întâiuĭ pas spre călcarea autonomieĭ, şi în acelaşi timp s'aŭ călcat legĭ în fiinţă.

„In afară de aceasta proectul întreg împedică pe profesorĭ de a lua vre-o hotărire în ceea ce priveşte bunul mers al universităţeĭ.

„Iar studenţiĭ sunt loviţi d'a dreptul printr'o dispoziţie din proect care hotăreşte că : Pedepsele ce li s'ar putea da să li se aplice de către ministru, fără consultarea Senatuluĭ universitar.

„Faţă cu încălcările şi abuzurile interesate săvârşite de ministrul actual şi faţă cu necuviinţele aruncate profesorilor noştri în diferite împrejurărĭ, studenţiĭ declară că nu vor mai veni la cursurĭ şi nu le vor relua câtă vreme d. ministru nu se va supune legilor existente şi nu va da profesorilor satisfacţia cuvenită.

Studenţii universitari.

Manifestul profesorilor

La orele 7 fără un sfert, s'a afişat la Universitate următorul manifest :

Se aduce la cunoştinţa d-lor profesorĭ aĭ Universităţeĭ, întregului personal din institutele şi laboratoarele Universităţeĭ, precum şi studenţilor tuturor Facultăţilor, hotărîrea Senatuluĭ universitar luată în şedinţa din 13 Februarie 1907, în cuprinderea următoare :

Senatul universitar

Asupra hotărâreĭ consiliuluĭ universitar din 11 Februarie curent, comunicată de d. president delegat I. Bogdan, de a se închide cursurile Universităţeĭ până ce proiectul de lege asupra învăţământuluĭ superior va fi adus înaintea consiliilor şcolare legale.

Considerând că prerogativele legale şi autonomia Universităţilor aŭ fost lovite prin proectul de lege propus Parlamentuluĭ, asupra învăţământuluĭ superior ;

Considerând ofensele grave ce se aduc tuturor profesorilor universitarĭ prin raportul d-luĭ Bădărău asupra acelui proect ;

Considerând starea de tulburare gravă în care se găseşte întreg învăţământul nostru superior din aceste împrejurărĭ ;

Considerând hotărîrea categorică a Consiliuluĭ universitar din 11 Februarie a. c. ;

Pe temeiul art. 58, aliniatul 4 din legea asupra învăţământuluĭ superior ;

Senatul universitar decide :

Inchiderea tuturor cursurilor universităţeĭ din Bucureşti până când se va suprima cauza care a produs grava tulburare a universităţeĭ.

Această hotărâre este luată cu 6 voturĭ pentru, două voturĭ contra (dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu) şi o abţinere (dr. I. Cornoiu).

Rector, *C. Dumitrescu-Iaşi*.

Membri Senatuluĭ : *V. Urseanu, I. Bogdan, E. A. Pangrati, D. Voinov, Dr. M. Petrini-Galaţi, Dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu, I. Cornoiu.*

Pe temeiul acesteĭ hotăriri, Noi rectorul Universităţii din Bucureşti, declarăm închise toate cursurile Universităţii şi lucrările în seminariĭ, institute şi laboratoriĭ până la noui dispoziţiuni.

Invităm pe toţi d-niĭ profesorĭ şi personalul universitar să se conforme acesteĭ deciziuni.

Invităm pe studenţiĭ tuturor facultăţilor să respecte în ordine această hotărîre a Senatuluĭ universitar.

Rector, *C. Dimitrescu-Iaşi.*

Secretar, *Gr. Cornescu.*

14 Februarie, 1907.

* * *

Ieri, garda militară a Camereĭ a fost îndoită.

Trupele din garnizoana Capitaleĭ aŭ fost consemnate, pentru orĭ-ce întâmplare.

La şedinţa Camereĭ a asistat foarte multă lume, mai ales studenţi. In incinta Camereĭ a domnit o vie agitaţie până la deschiderea şedinţeĭ.

* * *

Aseară târziŭ, „Uniunea studenţilor români" a hotărît să convoace pentru azĭ, la orele 10 dim. pe toţi studenţiĭ, la Universitate, spre a se chibzui asupra căilor legale pentru ducerea la un resultat satisfăcător a mişcăriĭ universitare.

UN PROVERB PE ZI

Nu face cruce pe popă.

Şchela de la Pietroşani şi comercianţii giurgiuveni

— Ancheta noastră —

Giurgiu, 13 Februarie

Agitaţia comercianţilor giurgiuveni în jurul' închiderei şchelei de la Pietroşani continuând, am crezut nemerit să fac o anchetă în această chestie.

In acest scop, m'am prezintat tuturor personeloř oficiale din localitate, cerându-le părerea asupra şchelei de la Pietroşani.

Interviev cu d. prefect Petrescu

Am fost primit în cabinetul d-sale din palatul administrativ.

— Ce credeţi, d-le prefect, asupra şchelei de la Pietroşani :

— Această chestiune e un adevărat nod gordian ! Mĕ mir însă că până azĭ nici unul din partidele politice n'a cântat să-l deslege. Comerţul giurgiuven se resimte considerabil de concurenţa ce-i face acea şchelă şi deci e legitimă agitaţia comercianţilor.

Mă întreb—zise d. prefect— Statul are saŭ nu puterea de a închide o şchelă care se constată că vatămă interesele uneĭ capitale de judeţ ? Eŭ zic că da : căci statul e acela care cheltueşte considerabil pentru construirea şi întreţinerea porturilor. Atunci dacă voeşte să permită astfel de debuşeuri micĭ, ca şchela de la Pietroşani, de ce a făcut canalul Sf. Gheorghe care a costat 6 milioane, de ce a făcut şoseaua şi portul Ramadan care îl costă mai bine de 3 milioane ? In loc să cheltuiască aceste sume cu câte-va oraşe de pe malurile Dunăreĭ. N'avea de cât să facă la şchele—tip Pietroşani.

— Statul câştigă ceva din schela de la Pietroşani ? întrebaĭ.

— Din contră, pierde taxa de cheiagiŭ, nemulţumeşte şi un oraş întreg care plăteşte această taxă, patente marĭ, diferite alte taxe etc. Apoĭ mai are cheltueli cu funcţionarĭ aparte, şi toate acestea, spre a favoriza o persoană.

Statul are tot interesul ca oraşele să prospereze, căci de aci se încaseză mult şi se formează budgetele.

Tot ca să mărim afacerile comercianţilor giurgiuveni şi în acelaşi timp şi ale Statuluĭ, am luat iniţiativa construirei liniei ferate Giurgiŭ-Bleşeşti, şi care în curând va deveni o realitate.

Atunci oraşul Giurgiŭ va câştiga cosiderabil. Toate mărfurile de la nordul judeţuluĭ vor veni aci, cu atât mai mult cu cât linia se va prelungi până la Titu şi produsele judeţelor de la munte vor veni tot aci.

Sunt contra şchelei de la Pietroşani şi chiar contra faptuluĭ de a i se acorda numaĭ d-luĭ Ştirbeĭ dreptul de a se descărca acolo produsele moşieĭ sale.

Sunt de partea comercianţilor în această dreaptă cerere.

Interviev cu d. C. Dimulescu, deputat

D-sa îmĭ răspunse ast-fel la întrebarea mea :

— Sunt de partea comercianţilor giurgiuveni şi alături de eĭ strig : *Jos schela de la Pietroşani.*

Guvernul trebue să admită desfiinţarea acesteĭ şchele.

De alt-fel eŭ voiŭ face o interpelare în Camerĭ, guvernuluĭ, în acest sens.

La d. primar

D. T. Partenescu, primarul oraşuluĭ, mi-a zis :

Oraşul suferă mult din punct de vedere economic din cauza acesteĭ şchele.

Arbitrarul ce domneşte acolo e de nedescris. E un adevărat stat în stat.

Mĭ s'a părut curios : când fiind în delegaţie cu ceĭ 130 de comercianţi, la d. prim-ministru, aceştia i-aŭ spus că nu li-ar face rĕu dacă numaĭ d. Ştirbeĭ ar descărca acolo cerealele moşieĭ sale. Adică de ce numaĭ bieţii ţărani să fie obligaţi să vie la Giurgiŭ cu mărfurile lor şi d. Ştirbeĭ nu ? Nimenĭ la Pietroşani, toţi la Giurgiŭ; nu trebue să se facă distincţiunea de clase.

— Ce ar câştiga Giurgiul din închiderea şchelei de la Pietroşani ?

— Din taxe adică taxa de 30 bani la car, „numaĭ asupra carelor ce voĭ staţiona pieţele publice", comuna ar încasa în acel caz leĭ 18—20 miĭ, banĭ ce s'ar întrebuinţa pentru îmbunătăţirea salubrităţeĭ oarsuluĭ înfrumuseţărĭ etc. Apoĭ statul ar câştiga taxa de chiragiŭ, iar comerţul ar câştiga îndoit ca azĭ.

La d-l prezident al camerei de comerţ

Am găsit că e bine să am în această anchetă, şi părerile unuia din fruntaşiĭ comerciului local d. Gr. N. Marinescu, care e în acelaş timp şi prezidentul camereĭ de comerţ din localitate.

— Schela Pietroşani, îmĭ zise d-sa, aduce marĭ pagube comerţului giurgiuvean precum şi Statuluĭ, dat fiind faptul că la acea şchelă nu se încaseză taxa cheiagiuluĭ ; pierde şi comuna, căci s'ar încasa taxa de 30 banĭ la car pusă de trecutul consiliŭ comunal. Acolo nu există controĭ serios, numărul grănicerilor fiind redus, iar funcţionar vamal nu există de cât în perioada de încărcare a cerealelor când e cerut de ad-ţia moşieĭ. Afară de asta, trebue să ştiĭ —continuă d. Marinescu—nu se face controlul serviciului de măsurĭ şi greutăţi, iar ţăranii sunt prejudiţiaţi.

— Ţăranii vor desfiinţarea şchelei ?

— De sigur că da. Şi unii din ceĭ cumpărători de cereale ar prefera ca să se aducă mărfurile la Giurgiŭ, chiriia transportului neprezintând de cât o mică diferenţă în raport cu ce se plăteşte de toţi sătenii administraţieĭ moşieĭ d-luĭ Ştirbeĭ la trecerea podeţuluĭ ce duce din sat la Dunărea mare.

— Cât s'ar câştiga de comerţul giurgiuvean desfiinţându-se şchela?

— Ar aduce, cel puţin, îndoit de cât câştigă azĭ, şi apoĭ s'ar mai îmbunătăţi soarta comerţuluĭ în general. Ar câştiga şi Statul, comuna şi judeţul precum şi camera de comerţ, căci operaţiunile de cereale fiind mai întinse s'ar putea aplica şi la noi legea bursei, şi ar câştiga şi locuitorii de acolo carĭ n'ar mai fi frustaţi prin măsurători nelegale şi taxe de pod.

— Câţi comercianţi sunt la Pietroşani.

— Sunt câţi-va cărciumarĭ şi 5—10 procuristi streinĭ din diferite oraşe. Satul are ceĭ mult 1000 de locuitorĭ.

— Ce veţi face d-v comercianţii de nu s'ar închide schela ?

— Nu ştiu încă ce vom face, de oare-ce dările către stat sunt marĭ la noi ca la Pietroşani şi ne făcând afaceri comerciale suficiente nu le vom maĭ putea face faţă. Concurenţa d'acolo ne zdrobeşte. Avem totuşi încredere în promisiunea ce ni s'a făcut de către d. prim-ministru şi aşteptăm.

ŞTIRI DIN STREINATATE

— Prin poştă —

∴ Ducele Carol Teodor de Bavaria, general de cavalerie şi şef al regimentuluĭ 5 de dragoni prusiani, şi-a serbat alaltăieri jubileul de 50 de anĭ, de când a intrat în armată.

∴ La începutul luneĭ Aprilie în-

105

GLASUL MORŢILOR

— Mare roman de moravuri —

PARTEA A DOUA

VIII

La Prosper

Fernand Maurel scoase un noŭ strigăt de durere, se clătină, şi lovi la întâmplare înaintea luĭ.

De durere, îşi perdu aproape cu totul noţiunea luptei şi lovia acuma ca un disperat fără să mai observe dacă adversarul saŭ era sau nu atins.

Nu mai era un luptător, ci un învins.

Furios, îşi aduse aminte de cremile trecute, şi judecând că braţele nu-i eraŭ îndestulătoare, începu să lovească şi cu picioarele.

Dar inginerul, părea că cunoscuse tot aşa de bine boxul francez, cum îl cunoştea pe cel englez. El pară toate loviturile banditului, sau cel puţin, reuşi în tot-d'auna să le micşoreze intensitatea, aşa în cât, nu primea de cât niste rănĭ foarte puţin însemnate de la virfurile botinelor de lux ale frumosului Fernand Maurel.

Amantul Marieĭ Scândură părea acuma cu totul demoralizat ; nu maĭ auzia nici risetele amanteĭ sale, nici încurajările strengarului Pistolet.

El voia să lovească mereŭ, să lovească fără să ştie unde ; simţia o dorinţă nebună să-şi vadă adversarul trintit la pământ.

Dar, lovind astfel în toate părţile, nu se maĭ gândia să se apere, să pareze loviturile adversarului.

De odată, scoase un urlet de fiară sălbatecă rănită, se clătină şi căzu peste spate, ducându-şi amândouă mânele în spre faţă.

Lassouille îl prinse în braţe şi-l împiedecă de a se rostogoli la pământ.

— Ce este?.. Ce s'a întâmplat?.. întrebaŭ cu toţiĭ.

Urletele de durere ale rănitului acoperiaŭ zgomotul sălei.

Il înconjurară cătând să vadă ce se întâmplase.

In sfârşit, puteră să-l deslipească mâinile după figură.

Un strigăt de oroare şi de greaţă răsună :

— I-a scos ochiul !..

In adevĕr pe obrazul luĭ Fernand Maurel, înroşit de sânge, spânzura acum o materie albă : ochiul sdrobit.

Cu o lovitură de pumn, Andreĭ Hubin îl scosese ochiul din orbită, şi i-l alipise de nas, turtindu-i-l.

Acuma, ochiul zdrobit spânzura pe obraz.

Era un spectacol eriblĭ, desgustător.

Vederea rănciĭ, mirosul sângeluĭ, trezirĕ dintr'o dată instinctele sălbatice, poftele criminale ale multimeĭ aceleia de bandiţi.

Vocea crimeĭ începea să vorbească întrinşiĭ.

După un scurt moment de groază, se strânsară cu toţiĭ în jur